

TERÁPIÁS ALGORITMUS A FOKÁLIS ÉS GENERALIZÁLT DYSTONIÁKHOZ

Nat Rev Dis Primers. 2018 Sep 20;4(1):25

EUROPEAN REFERENCE NETWORKS
FOR RARE, LOW PREVALENCE AND COMPLEX DISEASES

Share. Care. Cure.

Disclaimer:

“The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.”

More information on the European Union is available on the Internet (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019

© European Union, 2019

Reproduction is authorised provided the source is acknowledged.

BEVEZETÉS AZ EURÓPAI REFERENCIAHÁLÓZATBA RITKA NEUROLÓGIAI BETEGSÉGEK (ERN-RND)

Az ERN-RND az Európai Unió által létrehozott és jóváhagyott európai referenciahálózat. Az ERN-RND egy olyan egészségügyi infrastruktúra, amely a ritka neurológiai betegségekre (RND) összpontosít. Az ERN-RND három fő pillére a következő: (i) szakértők és szakértői központok hálózata, (ii) az RND-kkel kapcsolatos tudás létrehozása, összegyűjtése és terjesztése, valamint (iii) az e-egészségügy megvalósítása, hogy a betegek és családok helyett a szakértelem utazhasson.

Az ERN-RND 32 vezető európai szakértői központot, valamint 10 társult partnert egyesít 20 tagállamban, és rendkívül aktív betegszervezeteket foglal magában. A központok Ausztriában, Belgiumban, Bulgáriában, a Cseh Köztársaságban, Dániában, Észtországban, Finnországban, Franciaországban, Németországban, Magyarországon, Olaszországban, Lettországon, Litvániában, Luxemburgban, Máltán, Hollandiában, Lengyelországban, Szlovéniában, Spanyolországban és az Egyesült Királyságban találhatók.

Az ERN-RND a következő betegségcsoportokra terjed ki:

- Ataxiák és örökletes spasztikus paraplegiák
- Atipikus parkinsonizmus és genetikai Parkinson-kór
- Dystonia, paroxizmális rendellenesség és neurodegeneráció agyi ionfelhalmozódással
- Frontotemporális demencia
- Huntingtons-kór és más házimunkák
- Leukodisztrófiák

A hálózatról, a szakértői központokról és a lefedett betegségekről a hálózat honlapján (www.ern-rnd.eu) található részletes információk.

Ajánlás klinikai használatra:

A Ritka Neurológiai Betegségek Európai Referenciahálózata határozottan ajánlja a következő terápiás algoritmus alkalmazását a fokális és generalizált dystonia esetében.

FELELŐSSÉG KIZÁRÁSA

Az ERN-RND által közzétett, támogatott, értékükben megerősített klinikai irányelvek, gyakorlati ajánlások, szisztematikus áttekintések és egyéb irányelvek esetében naprakész tudományos és klinikai információk értékeléséről van szó, amelyeket képzési ajánlatként bocsátanak rendelkezésre.

Az információk (1) nem feltétlenül tartalmazzák az összes megfelelő kezelést és ápolási módszert, és nem tekintendők az ápolási norma meghatározásának; (2) nem frissülnek folyamatosan és nem feltétlenül tükrözik a legújabb ismereteket (jelen információk létrehozása és a közzétételük, ill. elolvasásuk között új információk merülhetnek fel); (3) csak a konkrétan megadott kérdéssel kapcsolatos válaszokra vonatkoznak; (4) nem írnak elő meghatározott orvosi ellátást; (5) nem helyettesítik a kezelőorvos független szakmai ítéletét, mivel az információk nem veszik figyelembe az egyes páciensek közötti egyedi eltéréseket. A kezelőorvosnak minden esetben egyedileg kell meghatározni a választott eljárás módját az adott beteg számára. Az információk felhasználása önkéntes. Az ERN-RND az információkat a tényleges állapot alapján bocsátja rendelkezésre, és az ERN-RND nem vállal semmilyen kifejezett vagy hallgatóságos garanciát az információkra vonatkozóan. Az ERN-RND kifejezetten elutasítja a használhatóság, valamint egy meghatározott felhasználásra vagy célra való alkalmasság garantálását. Az ERN-RND nem vállal felelősséget azokért a személyi sérülésekért vagy anyagi károkért, amelyek jelen információk

felhasználásából adódnak vagy azokkal összefüggésben állnak, és az előforduló hibákért és mulasztásokért sem.

METODOLÓGIA

A fokális és generalizált disztónia terápiás algoritmusának jóváhagyását az ERN-RND disztónia, paroxizmális rendellenesség és NBIA betegségcsoportja végezte.

Dystonia, paroxizmális rendellenesség és NBIA betegségcsoport:

Betegségcsoport-koordinátorok:

Tobias Bäumer¹⁵, Belén Pérez Dueñas²¹, Giovanna Zorzi¹¹

Betegségcsoport tagjai:

Alberto Albanese¹, Enrico Bertini⁴; Kailash Bhatia⁵; Elena Chorbadijeva⁶; Yaroslau Compta⁷; Adrian Danek²; Alejandra Darling⁷; Tom de Koning⁸; Marina de Koning-Tijssen⁸; Malgorzata Dec-Cwiek⁹; Maria Teresa Dotti¹⁰; Petr Dusek²³, Antonio Elia¹¹; Antonio Federico¹⁰; Dusan Flisar¹²; Thomas Gasser¹³; Kathrin Grundmann¹³; Kinga Hadzsiev¹⁴; Petra Havránková²³, Robert Jech²³, Christine Klein¹⁵; Jiri Klempir¹⁶; Thomas Klopstock², Maja Kojovic¹⁷; Norbert Kovacs¹⁴; Bernhard Landwehrmeier¹⁸; Ebba Lohmann¹³; Katja Lohmann¹⁵, Sebastian Löns¹⁵; Maria Jose Marti⁷; Maria Judit Molnar¹⁹; Alexander Münchau¹⁵; Juan Dario Ortigoza Escobar⁷; Damjan Osredkar¹²; Sebastian Paus²⁰; Bart Post²²; Evžen Růžička²³; Susanne A. Schneider²; Sinem Tunc¹⁵; Marie Vidailhet³, Michel Willemsen²²

A beteg képviselője:

Marek Parkovic, AHC 18Plus, Németország

¹IRCCS Klinikai Intézet Humanitas - Rozzano, Olaszország; ²Klinikum der Universität München, Németország; ³Assistance Publique - Hôpitaux de Paris, Hôpital Pitié-Salpêtrière, Franciaország; ⁴Bambino Gesù gyermekkórház, Róma, Olaszország; ⁵University College London Hospitals NHS Foundation Trust, Egyesült Királyság; ⁶University College London Hospitals NHS Foundation Trust, Egyesült Királyság; ⁷University Neurological Hospital "St. Naum" Sofia, Bulgária; ⁸Hospital Clínic i Provincial de Barcelona y Hospital de Sant Joan de Déu, Spanyolország; ⁹University Medical Center Groningen, Hollandia; ¹⁰University Hospital in Krakow, Lengyelország; ¹¹AOU Siena, Olaszország; ¹²Alapítvány IRCCS neurológiai intézet Carlo Besta - Milánó, Olaszország; ¹³Egyetemi Orvosi Központ Ljubljana, Szlovénia; ¹⁴Universitätsklinikum Tübingen, Németország; ¹⁵Pécsi Tudományegyetem, Magyarország; ¹⁶Universitätsklinikum Schleswig-Holstein, Németország; ¹⁷Általános Egyetemi Kórház Prágában, Cseh Köztársaság; ¹⁸University Medical Centre Ljubljana, Szlovénia; ¹⁹Universitätsklinikum Ulm, Németország; ²⁰Semmelweis Egyetem, Magyarország; ²¹Universitätsklinikum Bonn, Németország; ²²Hospital Universitari Vall d'Hebron, Spanyolország; ²³Stichting Katholieke Universiteit, működő Radboud University Medical Center Nijmegen, Hollandia; ²³Motol University Hospital, Cseh Köztársaság.

Jóváhagyási folyamat:

- Hozzájárulás a dokumentum jóváhagyásához a teljes betegségcsoport által - 18.06.2019

HIVATKOZÁS

Balint, B., Mencacci, N.E., Valente, E.M. et al. Dystonia. *Nat Rev Dis Primers* 4, 25 (2018).
<https://doi.org/10.1038/s41572-018-0023-6>. <https://doi.org/10.1038/s41572-018-0023-6>

<https://ec.europa.eu/health/ern>

European Reference Network
for rare or low prevalence complex diseases

Network
Neurological Diseases (ERN-RND)

Coordinator
Universitätsklinikum
Tübingen – Deutschland

www.ern-rnd.eu

Co-funded by the European Union

